

TASIEMCY PTAKÓW NIEKACZKOWATYCH JEZIORA GOŁDAPIWO

ЦЕСТОДЫ ПТИЦ ОЗЕРА ГОЛДАПИВО, ЗА ИСКЛЮЧЕНИЕМ ГУСЕОБРАЗНЫХ

TAPEWORMS OF BIRDS (EXCLUSIVE ANATIDAE) AT GOŁDAPIWO LAKE

W latach 1954 i 1955 prowadzono nad jeziorem Gołdapiwo badania nad tasiemcami ptaków (excl. *Anseriformes*). W wyniku stwierdzono:

1) ilościowy i jakościowy stan gatunków tasiemców w ptakach (excl. *Anseriformes*),

2) kształtowanie się parazytocozy tasiemców w ptakach charakterystycznych dla tego jeziora,

3) dwa nowe gatunki *Hymenolepis* występujące u *Podiceps cristatus*.

Ogółem przebadano 202 osobniki należące do 21 gatunków ptaków. Wśród najliczniejszych na jez. Gołdapiwo zbadano: 85 *Fulica atra* (66,7% zarażenia), 52 *Podiceps cristatus* (96% zarażenia), 9 *Erolia alpina* (66,7% zarażenia), 12 *Ardea cinerea* (66,7% zarażenia).

Z mniej licznych na tym jeziorze ptaków zbadano: 5 *Podiceps griseigena* (100% zarażenia), 1 *Phalacrocorax carbo* zarażony, 3 *Circus aeruginosus* (66,7% zarażenia), 2 *Tringa glareola* (100% zarażenia), 1 *Capella gallinago* zarażony, 1 *Charadrius dubius* zarażony, 3 *Vanellus vanellus* (66,7% zarażenia), 10 *Larus ridibundus* (60% zarażenia), oraz następujące gatunki ptaków nie zarażonych tasiemcami: 1 *Astur gentilis*, 2 *Gallinula chloropus*, 8 *Sterna hirundo*, i wszystkie ze zbadanych *Passeriformes*: 2 *Riparia riparia*, 1 *Motacilla alba*, 1 *Lanius collurio*, 1 *Macrocephalus scripaeus*, 1 *Acrocephalus arundinaeus*, 1 *Alcedo althis*.

W ptakach znaleziono: 21 gatunków tasiemców, z których za najważniejsze dla biocozy jeziora uznano: *Ligula intestinalis*, *Diorchis ransomi*, *Diorchis inflata*, *Diorchis* sp., *Hymenolepis* sp. 1, *Hymenolepis* sp. 2, *Aploparaxis filum*, *Aploparaxis crassirostris*.

Pozostałe gatunki tasiemców: *Tatria decacantha*, *Tatria acantorhyncha*, *Dilepis retrostris*, *Dilepis unilateralis*; *Paradilepis scolecina*, *Gryporhynchus cheilancristrotus*, *Anomotaenia microrhyncha*, *Anomotaenia microphallos*, *Cladotaenia cylindracea*, *Paricterotaenia porosa*, *Trichocephaloidis megaloccephala*, *Diococcestus aspera* i *Hymenolepis capillaroides* w biocozy jez. Gołdapiwo mają mniejsze znaczenie.

Na podstawie badań ptaków pospolitych dla jeziora Gołdapiwo stwier-

dzono, że ilość tasiemców, występujących w przewodzie pokarmowym wywiera na całość populacji wpływ, który daje się wyrazić następująco:

1. Jako ogólną regułą można przyjąć, że ze wzrostem liczebności tasiemców zmniejsza się wielkość dojrzałych osobników. Zmniejszanie się długości osobników dojrzałych nie odbywa się raptownie od jakiegoś momentu, ale jest procesem ciągłym.

2. Stwierdziłam ponadto następujące zjawiska towarzyszące masowemu występowaniu tasiemców:

a. zahamowanie rozwoju przy utrzymaniu normalnie zachodzącego wzrostu (*Trichocephaloidis magalocephala*),

b. zatrzymanie wzrostu i rozwoju przy masowym zarażeniu (np. *Ligula intestinalis*).

3. Ze wzrostem liczebności tasiemców zmniejsza się procent osobników dojrzałych.

4. W warunkach naturalnych zarażenie odbywa się najczęściej w kilku fazach, co powoduje dużą różnorodność populacji.

5. Liczba tasiemców, które mogą się rozwinąć bez przeszkód w danym ptaku, zależy od ogólnej liczby tasiemców i od okresu pobytu ich w żywicielu.